

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.05.15.15

Inventaris van het archief van het Nederlandse Consulaat te Tanger, 1830-1907

Versie: 04-07-2021

W.A. Kelder

Nationaal Archief, Den Haag 1932

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 9
A. ALGEMEEN.....	9
B. DOSSIERS.....	12
C. VARIA.....	14
I. HET CONSULAAT-GENERAAL TE TANGER IN HET ALGEMEEN EN ZIJN PERSONEEL.....	14
a. Bevoegdheden en verplichtingen.....	14
b. Modellen voor paspoorten, visa enz.....	14
c. Personeel en administratie.....	14
II. VICE-CONSULATEN.....	15
III. POLITIEKE ZAKEN.....	15
IV. INTERNATIONALE VERHOUDINGEN.....	15
V. RECHTSWEZEN.....	15
VI. HANDEL, NIJVERHEID EN SCHEEPVAART.....	15
VII. KONINKLIJK HUIS.....	16
VIII. PERSOONLIJKE AANGELEGENHEDEN.....	16
IX. NIET TE PLAATSEN STUKKEN.....	16

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Consulaat Tanger (Marokko)

Archiefbloknummer:

Z21058

Omvang:

103 inventarisnummer(s) 1,90 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Consulaat Tanger

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van het Consulaat te Tanger (1830-1907) bestaat uit een verzameling correspondentie, statistieken o.a. betreffende de handel en scheepvaart, berichten van het Departement van Marine, en lijsten van "Moorse onderdanen die onder Nederlandse bescherming stonden". Daarnaast zijn er in het archief aanwezig een verzameling dossiers m.b.t. klachten en eisen tot schadevergoeding, geschillen en processen, en scheepvaartangelegenheden. Tevens bestaat het archief uit stukken aangaande de bevoegdheden en verplichtingen van de consul-generaal, paspoorten, evenals personele, administratie en politieke zaken.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Consulaat Tanger (Marokko), nummer toegang 2.05.15.15, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Consulaat Tanger, 2.05.15.15, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is bij Koninklijk Besluit of ministeriële beschikking overgebracht.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. ALGEMEEN

- 1-6** Brieven ontvangen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te 's-Gravenhage.
1830-1889
- 1** 1830-1839
Brieven over de jaren 1830, 1834 en 1839 ontbreken.
 - 2** 1840-1849
Hierbij correspondentie met de gouverneur van Tanger, Bous Alem bin Ali. 1846.
 - 3** 1850-1859
Brieven over het jaar 1855 ontbreken.
 - 4** 1860-1869
 - 5** 1870-1879
 - 6** 1880-1889
- 7** Agenda van ingekomen stukken.
1890 januari-1896 oktober 1 deel
- 8-16** Ingekomen brieven.
1831-1907 9 pakken
De ingekomen brieven van 1831-1869 zijn geordend volgens de data van afzending; de overige volgens de data van ontvangst.
- 8** 1831-1839
Brieven over de jaren 1834 en 1838 ontbreken.
 - 9** 1840-1849
 - 10** 1850-1858
Brieven over de jaren 1851 en 1859 ontbreken.
 - 11** 1860-1869
 - 12** 1870-1879
Brieven over het jaar 1870 ontbreken.
 - 13** 1880-1889
 - 14** 1890-1894
 - 15** 1895-1900
 - 16** 1901-1907 februari
- 17-20** "Statistică. Verslagen betreffende de handel (in- en export); scheepvaart (in- en uitgaande schepen van Nederland, Nederlandse Koloniën of vreemde naties); consulaatsrechten van de consuls, vice-consuls of consulaire ambtenaren te Casablanca, Larache, Magazan, Mogador, Rabat, Saffi en Tetuan,
1863-1905 4 pakken
De verslagen van 1863-1885 en 1891-1905 zijn alfabetisch geordend volgens de plaatsnamen; de overige volgens de data van ontvangst.
Tot en met 1888 liggen de begeleidende brieven bij de verslagen; na 1888 bij de ingekomen brieven.
- 17** 1856 (incompleet). 1863-1868, 1870-1874
 - 18** 1875-1885
 - 19** 1886-1890
 - 20** 1891-1905
- 21-22** "Statistica" van de consul-generaal te Tanger. Gedrukt.
1886-1894 2 omslagen
- 21** 1886-1892

	22	1894	
23	Copie-verslag van de vice-consul van België te Mogador. 1887		1 omslag
24	Register van in- en uitgaande schepen in de havan van Tanger. 1887-1906 Op bladzijde 102 van dit deel zijn dezelfde schepen op een andere wijze ingeschreven.		1 deel
25-26	Berichten van het Departement van Marine te 's-Gravenhage voor zeevarenden. Gedrukt. 1854-1891		2 omslagen
	25	1854-1858, 1862, 1863, 1876-1882.	
	26	1887-1891	
27	Lijsten van Moorse onderdanen, die onder Nederlandse bescherming staan ("Protégés") te Casablanca, Larache, Magazan en Saffi. 1877-1906 Over de jaren 1904-1906 hierbij ook lijsten van Nederlandse onderdanen ("Mokhalets") in dienst der Holl. Mercantile Comp.		1 omslag
28	Lijsten en andere bescheiden betreffende Nederlandse onderdanen te Tetuan, waaronder H.S. en S.H. Bendelac, respectievelijk tolk en secretaris bij het consulaire agentschap te Tetuan. 1870-1898 Hierbij ook nog bescheiden van C. Mensink en A. Israël. 1891-1893.		1 omslag
29	Lijsten betreffende beschermelingen te Saffi over de jaren te Magazan en Larache in 1879. 1876, 1877, 1879 en 1882;		1 omslag
30-32	Ingekomen en uitgegane Arabische brieven. 1832-1857 Van sommige brieven zijn vertalingen aanwezig.		3 omslagen
	30	1832-1836	
	31	1840-1849	
	32	1850-1857 Brieven over het jaar 1856 ontbreken.	
33	Minuten van brieven verzonden aan de Minister van Buitenlandse Zaken te 's- Gravenhage. 1830-1834		1 omslag
34-37	Concepten van uitgegane brieven. 1855-1858 Be brieven zijn gedeeltelijk genummerd.		4 omslagen
	34	1855	
	35	1856	
	36	1857	
	37	1858	
38-43	Copieboeken van uitgegane brieven. 1858-1894		6 delen
	38	1858 januari-1869 juni	
	39	1869 augustus-1886 augustus	

	Achterin een agenda, welke over de jaren 1869-1871 alleen de brieven naar 's-Gravenhage vermeldt, en over de jaren 1872-1877 alle brieven.	
40	1886 augustus-1891 januari Vergelijk no. 41.	
41	1886 augustus-1891 januari Vergelijk no. 40. In dit deel staan alleen de brieven verzonden aan Sid Hadj Mohamed Torres en aan Sid Mohamed Elmfedal ban Mohamed Garnit, resp. minister en vizier van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Tanger. Met de vertalingen uit het Arabisch.	
42	1891 januari-juni Vergelijk no. 43.	
43	1891 januari-1894 januari Vergelijk no. 42.	
44-45	Afschriften van uitgegane stukken. 1893-1907	2 omslagen
44	1893-1899	
45	1900-1907	

B. DOSSIERS

- 46-53** Verschillende klachten en eisen tot schadevergoeding.
1890-1903 8 omslagen
- 46** Faillissement van Louis Auzat, zich noemende Adams, en van Louis Philemon Duchemin, zich noemende Paul Boucheron. 1890 juli-september
- 47** Eis van Sid Mohamed Ould ben Thami ben Henia, "taleb" (klerk) bij het Nederlandse consulaat te Magazan, tegen de gouverneur van Magazan over het eigendomsrecht van zijn land en boomgaard. 1896-1901
- 48** Eis tot schadevergoeding van Zemouri ben Buschta, bediende bij het consulaat te Magazan, betreffende de diefstal van 4 runderen door de Sheik der Kabilen, Mad Faradj. 1898 april-juni
- 49** Klacht van de vice-consul te Magazan, A. Redman, tegen de gouverneur van Tanger, Sid Mohamed Torres, betreffende het eigendomsrecht van een huis. 1899-1900
- 50** Stukken betreffende het vice-consulaat te Rabat. Ontslag van John Frost (1899), tijdelijke waarneming door H. Tönnis (1899-1905) en benoeming van Neudörfer (1906)
- 51** Stukken betreffende een geschil tussen A. Redman, vice-consul te Magazan en Sid Mohamed ben Thami ben Henia over het al of niet behoren tot de beschermelingen. 1901-1902
- 52** Correspondentie betreffende de opheffing van het vice-consulaatschap te Mogador. 1903 februari-november
- 53** Stukken betreffende de benoeming van S.H. Bendelac als consul van Venezuela te Gibraltar. 1903 augustus-december
- 54-58** Geschillen en processen tussen Albert Peeters en verschillende personen.
1900-1901 5 omslagen
- 54** E. Surcouf, over niet betaling van een wissel. 1900
- 55** P. Sacase en J. Renado, betreffende het bouwen van een loods. 1900
- 56** L. Valerega, over de levering van een machine. 1900
- 57** E. Reyes, betreffende het veroorzaken van lichamelijk letsel door een vuurwapen. 1900-1901
- 58** P. Schiller, wegens niet betalen van een schuld en mishandeling. 1900
- 59** Stukken betreffende de stranding van het schip Argus, kapitein S.H. van Houten, komende van Rotterdam, op weg naar Marseille, met een lading kaas aan boord. 1853 1 omslag
- 60** Stukken betreffende het faillissement van L.M. Nauta. 1870, 1883 en 1887 1 omslag
- 61** Stukken betreffende een proces tussen de erfgenamen van Heirs Hakeen en Haddan Dillak. 1876-1877 1 omslag
- 62** Stukken betreffende het eigendomsrecht van het consulaatsgebouw te Larache. 1892-1901 1 omslag
- 63** Rekeningen betreffende de herstellingen van het consulaatsgebouw te Tanger. 1836, 1837, 1838 en 1852 1 omslag

64

Stukken betreffende de plundering van het schip Anna uit Oude Pekela door Marokkaanse zeerovers.

1895

1 omslag

Het schip, op weg naar Bari, werd 28 april 1895 in de baai van Alhucemas door Marokkanen overvallen. Daar het gouvernement te Marokko de schade niet wilde betalen, werden oorlogsschepen gestuurd om pressie uit te oefenen. Na ca. 4 maanden is de schade betaald. De stukken zijn verdeeld in:

- a. Uitgegane brieven
- b. Ingekomen brieven
- c. Verklaringen, afgelegd voor de consul en voor de lijkschouwer te Gibraltar
- d. Berichten uit nieuwsbladen

65

Overeenkomsten, gesloten tussen Nederland en Marokko, 1858, 1861 (Conventie van Madrid),

1863, 1881-1899

1 omslag

Met enige bijlagen.

Copie-conventie, gesloten tussen Duitsland en Marokko, 1890. Hierbij ook een lijst, vermeldende de verschillende overeenkomsten en verdragen, gesloten tussen Nederland en Marokko, 1683-1836.

C. VARIA**I. HET CONSULAAT-GENERAAL TE TANGER IN HET ALGEMEEN EN ZIJN PERSONEEL****A. BEVOEGDHEDEN EN VERPLICHTINGEN.**

- 66** Instructies voor consulaire ambtenaren. gedrukt.
1846-1881 1 omslag
- 67** Stukken betreffende het opmaken der burgerlijke akten en consulaire rechtsmacht.
1893-1894 1 omslag
- 68** Uitvoering en toepassing van de wet op het Nederlander- en Ingezetenschap (Stbl.
268, 12 December 1892). Gedrukt.
1903-1907 1 omslag
- 69** Tarieven van consulaatrechten. Gedrukt.
1845-1890 1 omslag
- 70** Staatsbladen.
1836-1904 1 omslag
- 71** Circulaires. Gedrukt.
1831-1898 en 1906-1907 1 omslag
- 72** Voorschriften voor het bezoeken van de vuurtoren te Kaap Spartel; voor in- en
ontscheping van passagiers te Tanger; voor de jacht in Marokko enz. Gedrukt.
1863, 1893, 1894 1 omslag

B. MODELLEN VOOR PASPOORTEN, VISA ENZ.

- 73** Copie-pas voor J.L.G. Rahder, 1904 en voor M. Bendelac,
1904 2 stukken
- 74** Verzoek voor een pas van Sech Hassan bin Alei Sabana.
1885 1 stuk

C. PERSONEEL EN ADMINISTRATIE.

- 75** Dienststaat van J.H. Drummond Hay, consul-generaal te Tanger.
1878 1 stuk
- 76** Overeenkomst tussen J.H. Drummond Hay en Don Pedro Ortiz de Zugasti
betreffende het verhuren van het consulaatsgebouw te Tanger.
1881 1 stuk
- 77** Copie uit het register van het "Corps Consulaire" betreffende het overlijden van
E.W.A. Drummond Hay,
1845 1 stuk
- 78** Verschillende kwitanties, o.a. voor het onderhouden van de vuurtoren te Kaap
Spartel; voor tolk- en schrijflonen.
1886-1906 1 omslag

II. VICE-CONSULATEN

- 79** Stukken betreffende de bevestiging van de aanstelling van een vice-consul te Larache (A. Guagnino). Afschriften 1874, 1888 en z.j. 3 stukken
- 80** Stukken betreffende de al of niet instandhouding van het vice-consulaat te Mogador. 1901-1903 1 omslag
- 81** Inlichtingen, gevraagd door het Departement van Buitenlandse Zaken betreffende de functies der consulaire ambtenaren en de taal, waarin gecorrespondeerd wordt. 1904-1905

III. POLITIEKE ZAKEN

- 82** Ingekomen, en minuten van uitgaande brieven betreffende de krijgsgebeurtenissen in Marokko. 1906-1907 1 omslag

IV. INTERNATIONALE VERHOUDINGEN

- 83** Stukken betreffende het bouwen van een kerkhof. 1904
- 84** Ontwerp voor de samenstelling van een "Commission d'Hygiène" door de minister van Engeland.

V. RECHTSWEZEN

- 85** Copie-reglement voor de invoer van wapens en patronen voor de jacht. 1900 1 stuk

VI. HANDEL, NIJVERHEID EN SCHEEPVAART

- 86** Programma's voor tentoonstellingen. Gedrukt. 1877-1883 1 omslag
- 87** Afschrift van een vergunning van de sultan van Marokko, Mohamed Elarby Torres, tot invoer van beenderen gedurende één jaar, ingaande 11 juni 1888, onder bepaalde voorwaarden. In het Spaans. 1888 1 stuk
- 88** Bescherming van fabrieksmerken. 1893-1903 1 omslag
- 89** Correspondentie betreffende vergunningen, verleend aan de "censaux" (makelaars) van de "Holl. Mercantile Compagnie" te Magazan.
- 90** Verschillende verklaringen, afgelegd door kapiteins van schepen, betreffende op zee verloren voorwerpen, 1898-1901 1 omslag

- 91** Inlichtingen, gevraagd door Mees & Moens voor een afzetgebied voor hun thee,
1903 1 omslag
- 92** Verandering in het systeem van verlichting van de vuurtoren te Kaap Spartel.
1906 1 omslag

VII. KONINKLIJK HUIS

- 93** Bepalingen betreffende het dragen van de kleding gedurende de rouw wegens het overlijden van Z. M. Koning Willem Frederik.
1843 1 stuk
- 94** Circulaires, gezonden door de consul-generaal te Tanger aan de vertegenwoordigers van buitenlandse mogendheden te Tanger en aan leden der Hollandse kolonie aldaar betreffende versiering van gebouwen gedurende de verjaardagen van leden van het Koninklijk Huis.
1890-1892
Hierbij ook een circulaire betreffende het overlijden van Z. M. Koning Willem III.
- 95** Kennisgeving aan de sultan van Marokko van het huwelijk van H. M. Koningin Wilhelmina en Z. K. H. Prins Hendrik.
1901 1 omslag

VIII. PERSOONLIJKE AANGELEGENHEDEN

- 96** Afschriften betreffende de aanstelling van J. en I. Laredo als agenten in Marokko.
1880
- 97** Stukken betreffende de huwelijksvoltrekking van C. Mensink en E.L. Gill.
1891 1 omslag
- 98** Overlijdensakte van A. Poort, bootsman op het schip Iris.
1902 1 stuk
- 99** Getuigschrift van verandering van woonplaats van F.J.J. baron van Heemstra.
1905 1 stuk in een omslag

IX. NIET TE PLAATSEN STUKKEN

- 100** Mededelingen, gedaan aan V.E. Cassel, consul-generaal a.i. te Tanger, door F. Streff, betreffende zijn desertie uit het vreemdelingen-legioen.
1887 1 stuk
- 101** Afschrift van een stuk, vervaardigd door V.E. Cassel, consul-generaal a.i., betreffende een douaneverklaring van de meubelen, toebehorende aan Paul Wurth.
1889 1 stuk
- 102** Gedrukte bladzijden uit een boek (469-479) met een beschrijving van M. Gagnat betreffende verschillende oudheidkundige vondsten, o.a. van een steen met Romeins schrift, aangetroffen in het consulaatsgebouw te Tanger, ca. 1889

103

Arabische brieven.

3 stukken